

Prognose op hoofdlijnen

Alle bekende ontwikkelingen samen leiden op dit moment tot een prognose op hoofdlijnen van het begrotingsresultaat voor de gehele planperiode 2026-2029. Hierbij hoort de kanttekening dat de meicirculaire 2025 nog voor een bijstelling kan zorgen, evenals de gedetailleerde doorrekening van het opstellen van de definitieve Programmabegroting 2026. We hebben in tabel 1 ook de bekende ontwikkelingen van het lopende dienstjaar opgenomen om u een totaaloverzicht te geven van de gehele actuele planperiode. Voor een toelichting op de jaarschijf 2025 verwijzen we gemakshalve naar de Voorjaarsnota 2025.

Totaal resultaat 2026 – 2029								
Onderdelen (x € 1.000)	2026		2027		2028		2029	
a. Totaal programmabegroting 2025 (incl. Najaarsnota 2024)	N	468	N	670	N	1.857	N	1.857
b. Decembercirculaire 2024	V	151	V	252	V	348	V	348
c. Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten (tabel 2)	N	290	N	290	N	290	N	290
d. Concept-Voorjaarsnota 2025	V	1.111	V	594	V	613	V	596
e. Structurele gevolgen meicirculaire/Voorjaarsnota Rijk 2025	V	3.428	V	3.100	V	2.251	V	2.407
f. Ambities en Middelen in Balans - Opvoeren spoor 3	V	1.258	V	1.290	V	1.390	V	1.390
g. Ambities en Middelen in Balans – actualisatie	N	1.365	N	676	N	575	N	545
h. Autonome ontwikkelingen bestaand beleid	N	5.626	N	2.148	N	1.234	N	2.061
i. Voorgenomen nieuw/aanvullend beleid	N	531	N	353	N	253	N	275
j. fasering spoor 3	N	286	N	294	N	249	N	186
k. Incidenteel ten lasten van algemene reserve	V	2.716	V	638	V	115		
I. TOTAALRESULTAAT	V	98	V	1.443	V	259	N	473

Tabel 1.

De komende periode, richting de definitieve vaststelling van de Programmabegroting 2026, zullen de saldi verder worden 'gefinetuned' door onder meer verwerken van de (financiële) effecten van de meicirculaire 2025. Afhankelijk van deze uitkomsten zal een dekkingsplan worden opgesteld, waarbij een onttrekking aan de Algemene Reserve voor met name de jaren 2026 en 2029 een optie is. Conform de 'Notitie Incidenteel/structureel van het Bestuurlijk Overleg Financiële-verhoudingen (BOFv) is het gemeenten toegestaan om maximaal 10% van het surplus in de algemene reserve (gedeelte boven de vastgestelde weerstandsratio van 2) in te zetten als structureel dekkingsmiddel.

Met een positieve jaarschijf 2026 of 2029 voldoen we in principe aan de vereisten voor repressief toezicht.

Hierna geven we u nadere informatie per regel van de in tabel 1 genoemde onderdelen.

Totaal programmabegroting 2025

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
a. Totaal programmabegroting 2025 (Incl. Najaarsnota 2024)	N	468	N	670	N	1.857	N	1.857
b. Effect Decembercirculaire	V	151	V	252	V	348	V	348

Bedragen x €1.000

De bedragen sluiten aan met de door uw raad vastgestelde programmabegroting 2025-2028, inclusief de verwerking van de Najaarsnota 2024. Samen vormden ze de basis voor het afgegeven repressief toezicht, met code oranje, door de Provincie Overijssel. Indien de eerste en de laatste jaarschijf negatief zijn volgt code rood. Zonder ingrijpen zijn de jaarschijven 2026 tot en met 2029 negatief. Hiertoe is in het kader van "Ambitie en Middelen in balans" een derde spoor van bezuinigingen uitgewerkt wat inwerking treedt als er vanuit het Rijk niet voldoende structurele middelen beschikbaar worden gesteld.

Voor het jaar 2029 is van de aannahme uitgegaan dat het resultaat van dat jaar identiek is aan het jaar 2028. Bij het opstellen van de komende programmabegroting 2026-2029 zal er voor de jaarschijf 2029 sprake zijn van een gedetailleerde berekening van budgetten. Het resultaat van de huidige programmabegroting, inclusief de vastgestelde wijzigingen, als vertrekpunt nemen voor de komende programmabegroting betekent impliciet dat er vooralsnog van wordt uitgegaan dat de ombuigingen in de huidige programmabegroting conform worden gerealiseerd tenzij expliciet tot een aanpassing wordt besloten.

Het effect van de decembercirculaire 2024 is opgenomen in de voorjaarsnota 2025. De effecten voor 2026 tot en met 2029 zijn in deze kadernota meegenomen.

Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
c. Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten	N	290	N	290	N	290	N	290

Bedragen x €1.000

In het jaarlijkse proces om te komen tot een geactualiseerde begroting voor de volgende planperiode worden er uitgangspunten bepaald aan de hand waarvan de conceptbegroting kan worden opgesteld.

Deze uitgangspunten zijn (samengevat) opgenomen en worden gebruikt bij de opstelling van de komende programmabegroting. De uitgewerkte versie is ter kennisneming als bijlage 1 opgenomen achterin dit boekwerk.

Samenvatting begrotingsuitgangspunten komende planperiode

Tot en met de programmabegroting 2025 werd de indexeringsystematiek gehanteerd op basis van de volgende grondslagen:

Lonen en sociale lasten op basis van CEP index 'loonvoet sector overheid'.

Sociaal domein op basis van Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)

Goederen en diensten op basis van CEP index 'prijs materiële overheidsconsumptie' (IMOC)

Aansluiting bij indexeringsystematiek van het Rijk

Bij de indexatie van lonen, sociale lasten en het sociaal domein werd uitsluitend het lopende jaar gecorrigeerd; bij goederen en diensten werden tevens de twee voorgaande jaren meegenomen. Vanaf 2024 heeft het Rijk de systematiek voor de indexering van de algemene uitkering uit het gemeentefonds aangepast. De prijscompensatie vindt sindsdien plaats op basis van de 'Prijs bruto binnenlands product (bbp)'. Deze keuze is gemaakt om te komen tot een eenvoudiger, uniformer en beter voorspelbaar systeem voor de bekostiging van medeoverheden.

Om aan te sluiten bij deze landelijke ontwikkeling en om een consistent financieel kader te hanteren, stellen wij voor om vanaf het begrotingsjaar 2026 onze indexeringsystematiek gelijk te stellen aan die van het gemeentefonds. Dit betekent dat we vanaf dat moment de lasten jaarlijks standaard indexeren met hetzelfde bbp-percentages dat het Rijk hanteert voor de algemene uitkering.

Daar waar knelpunten ontstaan doordat de indexatie op basis van het bbp significant lager uitvalt dan de feitelijke kostenontwikkeling, vindt incidenteel bijstelling plaats bij de voorjaars- of najaarsnota. Structurele effecten worden meegenomen bij de Kadernota. Eventuele voordelen die voortkomen uit de gehanteerde indexatie vloeien terug naar de algemene middelen.

Steeds meer gemeenten (waaronder Veenendaal, Zwolle en Amersfoort) hebben inmiddels gekozen voor aansluiting bij de indexatie vanuit het gemeentefonds. Met deze stap sluiten we aan bij de landelijke bekostigingssystematiek, voorkomen we structurele afwijkingen en verbeteren we de vergelijkbaarheid en beheersbaarheid van onze financiële ramingen. De precieze uitwerking wordt opgenomen in de begroting 2026.

Indexering baten:

Gemeentefonds:

Het gemeentefonds wordt geïndexeerd met de index 'Prijs bruto binnenlands product'. Bij de meicirculaire 2025 wordt deze bepaald op basis van de raming in het CEP. Bij de septembercirculaire wordt deze herijkt op basis van de miljoenennota.

OZB:

De tarieven voor de OZB worden geïndexeerd op basis van de index 'Prijs bruto binnenlands product'.

Huren: Huurtarieven gemeentelijk vastgoed aanpassen conform de prijsontwikkeling van goederen en diensten.

Indexering lasten:

Voor de indexatie van de lasten sluiten we aan bij de indexatie van het gemeentefonds. Voor bepaalde categorieën kan het nodig zijn hier een uitzondering op te maken. Dit betreft de volgende categorieën:

Sociaal domein:

Binnen het sociaal domein geldt dat contractueel vastligt dat we indexeren op basis van de OVA.

Lonen en sociale lasten:

De stijging van de lonen en sociale lasten wordt bepaald op basis van de laatst vastgestelde CAO.

Daarin zijn zowel primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden opgenomen.

In de begroting worden de gevolgen voor de loonsom berekend en doorgevoerd.

In deze kadernota nemen we wel €290.000 mee om het opleidingsbudget aan te laten sluiten bij de landelijk geadviseerde 2% van de loonsom.

Uitgangspunt:

De totale indexering van de lasten mag de indexering van het gemeentefonds en de OZB niet overstijgen.

In de programmabegroting 2026 volgt een nadere uitwerking.

Eigen belastinggebied:

Tarieven algemene heffingen hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting, aangepast met een gemiddelde van de index voor loon- en prijsontwikkeling;
overige tarieven hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting;
rekening houden met de voor de planperiode verwachte autonome volumeontwikkelingen ten aanzien van de kerngegevens;
rekening houden met 100% kostendekking ten aanzien van reinigings-/afvalstoffenheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding).

Toetsingskader Provincie

Bij het opstellen van de begroting 2026 dient rekening te worden gehouden met het financieel toezicht door de provincie. In haar begrotingscirculaire van 8 april 2025 heeft de Provincie Overijssel geschetst hoe de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zullen worden beoordeeld.

De onderwerpen die daarbij van invloed zijn op de begroting 2026 en daarin aandacht behoeven zijn door de provincie in de circulaire gecategoriseerd in:

Financiële ontwikkelingen

- Gemeentefonds
- Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen
- Jeugdzorg
- Klimaat- en energiebeleid
- Specifieke uitkering opvang Oekraïners

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

- Grondexploitaties
- Actualisering notities

Specifieke onderwerpen

- Bezuinigingen
- Circulaires gemeentefonds
- Begrotingssaldo en SRE

- Incidentele baten en lasten
- Structurele reserve inzet in het BBV
- Aansluiting reserves
- BTW-compensatiefonds
- Kapitaallasten
- Onderhoud kapitaalgoederen

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 Gemeenten (GTK) heeft de Provincie Overijssel de uitgangspunten van haar toezicht opgenomen. Enkele kernpunten uit dit toezicht zijn:

- voor repressief toezicht is het van belang dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat de structurele lasten ieder jaar worden gedekt door structurele baten en dat de geraamde bedragen volledig, realistisch en haalbaar zijn, oftewel geloofwaardig zijn;
- er mag geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Voor de komende programmabegroting betekent dit heel concreet dat er minimaal vanaf de jaarschijf 2028 een realistische en sluitende begroting dient te worden vastgesteld;
- eventueel opgenomen bezuinigingstaakstellingen zijn haalbaar en hard. Daarmee wordt bedoeld dat aannemelijk wordt gemaakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregel tijdig en volledig gerealiseerd wordt. Daarbij wordt het belangrijk gevonden dat op programmaniveau duidelijk wordt gemaakt hoe maatregelen worden ingevuld en uitgevoerd;
- uit de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen moet blijken dat de budgetten groot genoeg zijn om het voorgenomen beleid uit te kunnen voeren;
- er wordt inzicht verstrekt in de beleidsprestaties van verbonden partijen.

Voor het verkrijgen van het nagestreefde “repressieve” toezicht is het van belang dat we rekening houden met het toezichtkader van de Provincie. Het in deze Kadernota gepresenteerde begrotingsresultaat leidt in principe tot repressief toezicht (controle achteraf) door de Provincie. De meerjarenraming (laatste jaarschijf) is weliswaar niet sluitend, maar de begroting (1e jaar) vertoont een overschot. Voor het verkrijgen van repressief toezicht (met code oranje) is de voorwaarde dat óf de begroting óf de meerjarenraming sluitend is.

Voorjaarsnota 2025

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
d. Structurele gevolgen Voorjaarsnota 2025 (concept, vaststelling 7 juli 2025)	V	1.111	V	594	V	613	V	596

Bedragen x €1.000

De voorjaarsnota 2025 wordt door uw raad vastgesteld op 7 juli 2025. Het totaal van de structurele effecten van alle in deze voorjaarsnota opgenomen voorstellen hebben een positieve invloed op het geprognosticeerde begrotingsresultaat voor de hele planperiode 2026-2029. Voor nadere toelichting op dit onderdeel verwijzen we naar de betreffende rapportage.

Structurele effecten voorjaarsnota 2025

Structurele effecten voorjaarsnota 2025:

Nr	+ = extra lasten & - = voordeel	Aard	Krediet	2026	2027	2028	2029
	<i>Structurele effecten voorjaarsnota</i>						
1.	Rittenregistratie	Structureel		6	6	6	6
2.	Deelname provinciale regeling cultuureducatie	Incidenteel		- 17	- 17	- 17	-
3.	Kapitaallasten veld 1 Bully	Structureel		7	7	7	7
4.	Twente milieu	Structureel		34	34	34	3 4
5.	Onderhoudskosten tractie	Structureel		16	16	16	1 6
6.	Bijdrage samen Twente	Structureel		27	27	27	2 7
7.	Aanpassing recreatieschap Twente	Structureel		10	10	10	1 0
8.	Huurinkomsten VVO na vertrek (omlaag)	Structureel		17	17	17	1 7

9.	Ingeboekte bezuiniging als gevolg van sloop gymzaal Tulpstraat	Structureel		35	35	35	35
10.	Bully meerprijs veld 1 afbetaald	Structureel		14	14	14	14
11.	Opstellen Soorten Managementplan	Incidenteel		70	35	-	-
12.	Vrijval subsidiebudget	Structureel		- 13	- 13	- 13	- 13
13.	Verhoging winstuitkering crematorium	Structureel		- 11	- 11	- 11	- 11
14.	Marktopbrengsten	Structureel		29	29	29	29
15.	Kapitaallasten terugdraaien	Structureel		-6	-6	-6	-6
16.	Openbare verlichting	Structureel		20	20	20	20
17.	Onderhoud straatmeubilair	Structureel		- 10	- 10	- 10	- 10
18.	Correctie TCC	Incidenteel		- 346	-	-	-
19.	Voordeel rentelasten	Structureel		- 600	- 500	- 500	- 500

20.	Voordeel leges omgevingsvergunning	Structureel		- 120	- 120	- 120	- 120
21.	Wegvallen dividend Twence	Structureel		1 63	2 53	2 53	25 3
22.	Voordeel BUIG	Structureel		- 500	- 500	- 500	- 500
23.	Leerlingenvervoer	Structureel		- 285	- 285	- 285	- 285
24.	Sociaal Medische Kinderopvang	Structureel		2 60	2 60	2 60	26 0
25.	Indexeringsbijdrage vrouwenopvang	Structureel		77	93	1 09	10 9
26.	Afboeken negatieve kosten	Structureel		14	14	14	1 4
d.	Saldo autonome ontwikkeling			- 1.111	- 594	- 613	- 596

Bedragen x €1.000

1. Rittenregistratie (INTB-25-0639)

Voor de gemeentelijke voertuigen moet een rittenregistratie worden bijgehouden om te voldoen aan onze wettelijke verplichtingen. Om de rittenregistratie mogelijk te maken worden de gemeentelijke voertuigen voorzien van een tracker. De trackers leggen alle ritten digitaal vast. Daarnaast wordt aan de hand van de rittenregistratie de uitstoot van CO2 bijgehouden om te voldoen aan de verplichtingen van het Rijk. De aanschafkosten in 2025 bedragen €13.250 (I) en de jaarlijkse abonnementskosten bedragen € 5.500 (S); ingaande vanaf 2026.

2. Deelname aan provinciale regeling Cultuureducatie 2025 – 2028

Elk kind moet de mogelijkheid hebben om kennis te maken met kunst, cultuur en erfgoed. In Oldenzaal werken basisonderwijs, culturele instellingen en gemeente daarom samen om een goed aanbod cultuureducatie te hebben. Dit gebeurt via het Kunst-menu, waaraan alle basisscholen in Oldenzaal meedoen. De coördinatie hiervan ligt bij de stichting Ceppo (Cultuur Educatie Platform Oldenzaal). Het Kunstmenu en de coördinatie van de uitvoering worden gefinancierd door onderwijs, gemeente en de provincie Overijssel. De provincie draagt bij via een cultuureducatie subsidie die elke

vier jaar kan worden aangevraagd. Oldenzaal ontvangt ruim €17.000 van de provincie en draagt, vanuit bestaande budgetten, zo'n €26.000 bij.

3. Kapitaallasten veld Bully

Bij de Voorjaarsnota 2025 is een aanvullend krediet van €74.000 beschikbaar gesteld (INTB-25-06751) voor het vervangen van de toplaag op veld 1. De bijbehorende kapitaallasten bedragen € 7.000 (S); ingaande vanaf 2026.

4 en 5. Twente milieu en Onderhoudskosten tractie

Het onderhoud van de tractiemiddelen wordt door Twente Milieu uitgevoerd. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Door indexering van deze overeenkomst is het budget niet meer toereikend en dient bijgesteld te worden met €34.000. De materiaalkosten/onderdelen worden apart gefactureerd. Door de prijsstijgingen van afgelopen jaren is het onderhoudsbudget inmiddels ook niet meer toereikend en dient eveneens bijgesteld te worden met €16.000.

6. Bijdrage Samen Twente-begraafplaatsen/crematoria

De bijdrage Samen Twente voor het onderdeel begraafplaatsen/crematoria is in 2024 verhoogd. Hierdoor is budgetbijstelling van €27.000 noodzakelijk.

7. Aanpassing recreatieschap Twente

In verband met jaarlijkse indexering stijgt de bijdrage aan recreatieschap Twente met €10.000 (S).

8. VV Oldenzaal

Conform besluitvorming is in de zomer 2023 VV Oldenzaal vertrokken op sportpark De Thij, de Rugby huurt nog 1/4e gedeelte van het park. Door vertrek van VV Oldenzaal vervalt de huuropbrengst van €17.000.

VV Oldenzaal betaalt via een verdeelsleutel samen met ZVV de Esch de huur van Sportpark de Weschterik. Dat is één van de grote voordelen van het samen gebruiken van sportpark De Weschterik voor zowel VV Oldenzaal als ZVV De Esch. Een win-winsituatie, deze samenwerking betekent dat twee clubs op een park vitaal verder kunnen gaan. En een groot voordeel voor de twee clubs is dat ze te maken krijgen met een kostenreductie.

9. Gymzaal Tulpstraat

De gymzaal is nog steeds in gebruik, omdat de nieuwbouw van de gymzalen Lyceumstraat, Meijbreestraat en sporthal De Kolk, uit vastgestelde Accommodatieplan Binnensport, nog niet gereed zijn. Gymzaal Tulpstraat wordt tijdens deze verbouwingen gebruikt als uitwijkmogelijkheid tot en met 2029. Daardoor kan de bezuiniging/ombuiging nog niet gerealiseerd worden, De bezuiniging kan vanaf 2030 worden gerealiseerd.

10. Hockeyveld Bully

Afboeking huur Bully met €14.000 omdat, door middel van een gebruikersvergoeding, de meerprijs van het waterveld is afbetaald door Hockey Bully.

11. Aanvulling Soorten Management Plan (SMP)

Een Soorten Management Plan brengt in beeld welke vleermuis- en vogelsoorten waar wonen, hoeveel het er zijn en welke compenserende maatregelen eventueel genomen moeten worden. Hierdoor hoeven woningeigenaren geen ecologisch onderzoek meer te laten doen voor het isoleren van hun woningen. De aanbesteding van het opstellen Soorten Managementplan valt hoger uit. Deze kosten landen deels in 2026 en 2027.

12. Vrijval budget monumentenzorg

Rekening houdend met het subsidieplafond voor monumentenzorg kan een deel van het subsidiebudget vrijvallen. Dit wordt structureel niet aangewend.

13. Winstuitkering Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

De winstuitkering van de verbonden partij OLCT wordt voor de periode 2025-2029 verhoogd met €25.000 naar €400.000. Dit bedrag wordt over de deelnemende partijen verdeeld. Het budget is al enkele jaren niet op de meest recente winstuitkering aangepast, waardoor een structureel voordeel van €11.000 gerealiseerd wordt.

14. Marktopbrengsten

Na de coronajaren ligt de legesopbrengst van de maandag markt structureel op circa €8.500 per jaar, voor de zaterdagmarkt ligt de legesopbrengst structureel op circa € 13.500 per jaar. Bijstelling van deze budgetten levert een structureel nadeel van €29.000 op.

15. Kapitaallasten terugdraaien

In verband met het intrekken van een krediet vallen de kapitaallasten teruggedraaid. Dit levert een jaarlijkse vrijval van €6.000 (S) op; voor het eerst vanaf 2026

16. Aanvullend budget energiekosten Openbare Verlichting

Het beschikbare budget voor de energiekosten van de openbare verlichting is ontoereikend. De energiekosten zijn de afgelopen jaren sterk fluctuerend, mede door hogere belastingtarieven en extreme prijsstijgingen. Hoewel het energieverbruik door investeringen in ledverlichting is gedaald, zijn de energieprijzen aanzienlijk gestegen en is de indexering van het budget achtergebleven. Op basis van de huidige prognoses wordt een structureel tekort van circa €20.000 verwacht, wat vraagt om een bijstelling van het budget.

17. Onderhoud straatmeubilair

Het onderhoud straatmeubilair valt voordeliger uit; jaarlijks met €10.000 (S)

18. Correctie primitieve begroting 2025 Vernieuwbouw TCC Lyceumstraat

De uitvoering van de vernieuwbouw TCC Lyceumstraat is uitgesteld van 2025 naar 2026. Dit is in de kadernota 2025 aangegeven. De administratieve verwerking hiervan is echter niet correct uitgevoerd, doordat verzuimd is de sloopkosten ten laste van de algemene reserve te brengen. Het begrotingssaldo is hierdoor nadelig beïnvloed. Dit wordt nu gecorrigeerd, wat resulteert in een voordeel van €346.000.

19. Lagere rentelasten op bestaande langlopende uitstaande leningen

De hoogte van de leningen (opgenomen gelden) zijn op het moment lager dan dat in de begroting rekening mee is gehouden. Tevens is het rentepercentage over deze leningen lager geworden ten

opzichte van waar in de begroting mee gerekend is (4% t.o.v. 2,25%). Hierdoor is de verwachting dat er minder rente betaald dient te worden.

20. Leges omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de omgevingswet van toepassing. Bij de najaarsnota 2024 is een nieuwe prognose opgesteld, bij de jaarrekening 2024 bleek echter dat deze te somber was, waardoor een structureel voordeel is ontstaan. In 2025 vindt een evaluatie plaats van leges omgevingswet, om de effecten van de Omgevingswet op de legesinkomsten beter te kunnen beoordelen.

21. Aandelen Twence

De verkoop van de aandelen Twence in 2024 heeft tot gevolg dat er geen dividend meer ontvangen wordt. Het begrote bedrag van €253.000 komt daarmee te vervallen, voor 2026 is de bijstelling €163.000.

22. Voordeel BUIG

De afgelopen jaren heeft Oldenzaal forse bedragen overgehouden op de bijstand. De bijdragen van het Rijk stegen, de uitgaven bleven ongeveer gelijk. Dit komt doordat het Rijk bij een gemeente als Oldenzaal een bepaald percentage aan bijstandsccliënten verwacht, in de praktijk doet Oldenzaal het beter. Het verdeelmodel waar deze bijdrage op is gebaseerd kan aangepast worden.

23. Leerlingen- en maatwerkvervoer

De financieel negatieve impact van de aanbesteding leerlingenvervoer (medio 2023) is te hoog geraamd. Deze aanpassing was destijds gebaseerd op regionale uitgangspunten, in praktijk blijken deze gunstiger uit te pakken. Daarnaast wordt gestuurd op de zelfredzaamheid van leerlingen, waarmee de kosten per leerling omlaag gaan (bijvoorbeeld een elektrische fiets in plaats van taxivervoer).

24. Sociaal medische kinderopvang

De regeling sociale medische kinderopvang is primair een tijdelijke vangnetregeling. In de praktijk wordt de regeling regelmatig ingezet in situaties die langer duren. Hierdoor ontstaat een budgetoverschrijding. De afgelopen jaren is het budget steeds incidenteel aangepast. Ondanks dat we inzetten op een stringenter uitvoering van de regeling stellen wij voor de budgetten structureel aan te passen.

25. Indexeringsbijdrage vrouwenopvang gemeente Enschede

Centrumgemeente Enschede voert voor Oldenzaal de taken uit met betrekking tot vrouwenopvang, inzet huiselijk geweld en kindermishandeling. Enschede ontvangt als centrumgemeente de rijksbijdrage, deze wordt echter niet door het Rijk geïndexeerd. Deze indexering wordt door de deelnemende gemeenten vergoed. Deze budgetten worden vanaf 2025 opgenomen.

26. Afboeken negatieve kosten

Bij de voorjaarsnota is een analyse opgesteld van budgetten met negatieve kosten. Vanuit deze opschoning is een structureel nadeel van €14.000 opgenomen. Voor een uitgebreide toelichting van deze posten verwijzen wij naar de voorjaarsnota 2025.

Structurele gevolgen meicirculaire 2025

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
e. Structurele gevolgen meicirculaire 2025 (Ind. o.b.v. Voorjaarsnota 2025)	V	3.428	V	3.100	V	2.251	V	2.407

Bedragen x €1.000

Zoals gebruikelijk informeren we u in een afzonderlijke raadsinfobrief over de definitieve uitkomst van de meicirculaire 2025. Wij streven ernaar om u deze informatie op een zodanig tijdstip (juni 2025) aan te leveren dat deze nog volop kan dienen als informatie voor de beraadslagingen over deze Kadernota. In de onlangs verschenen Voorjaarsnota 2025 van het (demissionaire) Kabinet staat dat decentrale overheden er voor 2026 en 2027 geld bijkrijgen om de gestegen kosten voor jeugdzorg (gedeeltelijk) te compenseren. Vanaf 2028 komt het Rijk met maatregelen om de kosten voor jeugdzorg te kunnen verlagen. Daarnaast is er structureel circa €400 miljoen beschikbaar gesteld als demping van het ravijn. Dit is slechts een zeer beperkte demping omdat het totale effect van het ravijnjaar circa €2,3 miljard is.

Voor Oldenzaal is ervoor gekozen om de beschikbaar gestelde gelden voor jeugd en demping ravijn mee te nemen in deze kadernota. Voor 2028 en 2029 hebben we de bezuiniging van het rijk op jeugdzorg als stelpost voor te realiseren kostenbesparingen opgenomen.

Actualisatie ambities en middelen in balans

Ambitie en Middelen in balans - spoor 3

In de meerjarenbegroting 2025-2028 is spoor 3 nog niet financieel verwerkt. Wanneer het Rijk het ravijn voldoende zou compenseren kon het uitvoeren van de maatregelen van spoor 3 achterwege blijven. Helaas moeten we constateren dat de voorjaarsnota van het Rijk slechts een zeer beperkte compensatie voor het ravijnjaar heeft opgenomen. Met een compensatie van €400 miljoen op een totale impact van €2,3 miljard is er nog steeds sprake van een stevige versobering van het gemeentefonds. De extra middelen voor jeugdzorg zijn zeer welkom maar dekking ook maar gedeeltelijk de kostenstijging binnen de jeugdzorg. Met de constatering dat het Rijk onvoldoende compenseert zijn we genoodzaakt spoor 3 financieel te verwerken in deze kadernota. Wel stellen we voor de uitvoering gefaseerd tot stand te laten komen.

Onderdelen (x €1.000)		2026		2027		2028		2029
f. Ambities en Middelen in balans - Spoor 3	V	1.258	V	1.290	V	1.390	V	1.390

Bedragen x €1.000

Actualisatie bezuinigingsmaatregelen

Uw raad heeft vorig jaar bij de besluitvorming over de Kadernota 2025 en "Ambities en Middelen in balans" ingestemd met een pakket aan ombuigingsmaatregelen, onderverdeeld in spoor 1, 2 en 3. Spoor 1 en een aantal belasting- en tariefmaatregelen zijn verwerkt in de Kadernota 2025 en de Programmabegroting 2025.

Ten aanzien van een aantal andere maatregelen (spoor 3 – Voorgenomen keuzes indien Rijk tekort schiet) is besloten deze pas te effectueren in de Kadernota 2026, indien het Rijk de gemeente niet

structureel financieel tegemoetkomt. Middels dit onderdeel informeren wij u over de actuele stand van zaken en de haalbaarheid van de maatregelen. In enkele gevallen zijn financiële aanpassingen noodzakelijk gebleken.

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
Actualisatie spoor 1	N	497	N	497	N	497	N	497
Actualisatie spoor 2	N	410	N	136	N	50	N	50
Herijking spoor 3	N	458	N	43	N	28	V	2
g. Ambities en Middelen in Balans – Spoor 2 (financieel-technisch, tabel 3)	N	1.365	N	676	N	575	N	545

Bedragen x €1.000

Toelichting actualisatie spoor 1

Met uitzondering van onderstaande maatregel liggen alle aangekondigde ombuigingen binnen Spoor 1 op schema en worden deze volgens planning gerealiseerd. In de Kadernota 2025 is binnen Spoor 1 een bezuinigingsmaatregel opgenomen die uitging van een structureel voordeel van €510.000 door het kostendekkend maken van de leges voor Burgerzaken. Uit nadere analyse blijkt echter dat dit voordeel niet realiseerbaar is.

Het op dit moment niet kostendekkend zijn van de leges wordt mede veroorzaakt door de lage opbrengsten van onder andere evenementenvergunningen en vergunningen op basis van de Drank- en Horecawet. Het verhogen van de kostendekkendheid voor een aantal leges is wettelijk niet haalbaar. Volledige kostendekkendheid zou bovendien betekenen dat de kosten voor organisatoren van evenementen als de Carnavalsoptocht en "Boeskool is los" aanzienlijk stijgen, wat voor hen niet op te brengen is. Dit resulteert in een structureel financieel nadeel van €497.000.

Toelichting actualisatie spoor 2

Binnen Spoor 2 worden, met uitzondering van onderstaande bijstelling, alle maatregelen conform planning uitgevoerd.

De beoogde voordelen uit het verlengen van afschrijvingstermijnen en het invoeren van restwaardes blijken niet direct en volledig realiseerbaar. Dit leidt tot een incidenteel (tijdelijk) financieel nadeel van €410.000 in 2026, €136.000 in 2027 en €50.000 in zowel 2028 als 2029. De structurele opbrengst blijft daarmee grotendeels behouden, maar wordt later gerealiseerd dan aanvankelijk geraamd.

Toelichting lagere realisatie spoor 3

Bij de vaststelling van de Kadernota 2025 op 8 juli 2024 heeft uw raad ingestemd met de voorgestelde en geprioriteerde bezuinigingslijst Voorgenomen keuzes indien het Rijk tekortschiet, waarin 24 maatregelen zijn opgenomen. In de afgelopen periode is de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van deze bezuinigingen geïnventariseerd en is getoetst in hoeverre deze maatregelen haalbaar zijn.

Voor enkele maatregelen geldt dat de uitvoering later plaatsvindt dan eerder geraamd. Zo kunnen de bezuinigingen op de hogere eigen bijdrage aan het CAK (€200.000) en het verlagen van het abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning (€200.000) pas vanaf 2027 worden doorgevoerd vanwege vertraagde landelijke invoering.

De maatregel rondom cameratoezicht bij de fietsenstalling is inmiddels gerealiseerd, maar levert structureel €18.000 minder op dan oorspronkelijk begroot. Daarnaast is de eerder als p.m.-post opgenomen maatregel 'onkruidbestrijding op verhardingen' doorgerekend; deze levert een structureel voordeel van €19.500 op.

Ten aanzien van de subsidiëring van drie instellingen (OTDIB, SAVO en Twents Zilver) binnen spoor 3 geldt dat, conform artikel 4:51 Awb, bij het beëindigen van langdurige subsidierelaties een redelijke termijn in acht moet worden genomen. Deze termijn stelt de subsidieontvanger in staat om de gevolgen van de beëindiging op te vangen, zoals het afbouwen van verplichtingen jegens derden. In de praktijk wordt een afbouwperiode van vier jaar gehanteerd, met afbouwstappen van 20%, 40%, 60% en uiteindelijk 100%.

Dit leidt tot de volgende financiële (structurele) effecten:

Onderdelen:	2026	2027	2028	2029
Doorvoeren hogere eigen bijdrage CAK	N 200.000			
Afschaffen huidige abonnementsstarief: lagere lasten a.g.v. geringer beroep op huishoudelijke hulp	N 200.000			
Overgaan naar cameratoezicht fietsenstalling	N 18.000	N 18.000	N 18.000	N 18.000
Stoppen met onkruidbestrijding op verharding	V 19.500	V 19.500	V 19.500	V 19.500
Stoppen met subsidies Oldenzaalse Turkse Democratische Arbeidersvereniging (OTDIB) en Suryoye Vereniging (SAVO)	N 19.430	N 14.572	N 19.715	0
Stoppen met subsidiëren Twents Zilver	N 40.000	N 30.000	N 20.000	0

Deze toelichting betreft enkel de cijfermatige en technische actualisatie van de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen. Het daadwerkelijk doorvoeren en het al dan niet gefaseerd invoeren van een aantal van deze maatregelen wordt op een later moment in deze Kadernota inhoudelijk toegelicht en ter besluitvorming voorgelegd.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen Autonome ontwikkelingen:

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
h. Autonome ontwikkelingen bestaand beleid	N	5.626	N	2.148	N	1.234	N	2.061

Bedragen x €1.000

Onder autonome ontwikkelingen bestaand beleid zijn effecten opgenomen die noodzakelijk zijn om het bestaande beleid in stand te houden.

De volgende autonome ontwikkelingen (structureel en incidenteel) zijn in deze kadernota meegenomen:

Nr	+ = extra lasten & - = voordeel	Aard	Krediet	2026	2027	2028	2029
	<i>Bereikbaarheid en openbare ruimte</i>						
1.	Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034	Structureel		-161	-161	-161	-161
2.	Wegenbeheersplan	Structureel		-	-151	-29	89
3.	Bomenbeheer	Structureel		105	105	105	105
4.	Budget versterken leefbaar houden buitengebied	Structureel		50	50	50	50
	<i>Cultuur Sport en Ontspanning</i>						
5.	Keuring lichtmasten op sportparken en sportbanen.	Incidenteel		20			
6.	Inrichtingselementen div sportparken 2029	Structureel	58				
7.	Toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen)	Structureel	300				
8.	Vervangen touwen/ringeninstallatie 3 gymzalen	Structureel	45	10	10	10	10
9.	Sport Oldenzaal B.V.	Structureel		515	515	515	515
	<i>Dienstverlening & veiligheid</i>						
10.	Veilige dienstverlening	Structureel		18	18	18	18
	Veilige dienstverlening	Incidenteel		57	-	-	-
11.	Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost	Structureel		25	25	25	25
	Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost	Incidenteel		25	-	-	-
	<i>Financiële algemene dekkingsmiddelen</i>						
12.	Investering IT applicaties	Structureel		52	52	52	52
	Investering IT applicaties	Incidenteel		135	75	-	-
13.	Stadhuis	Structureel		-	-748	-748	58
	Stadhuis	Incidenteel		813	360	132	-
14.	HR21	Structureel		61	61	61	61

15.	BTW Compensatiefonds	Structureel		163	-75	-550	-550
	<i>Maatschappelijke ondersteuning</i>						
16.	Aanvullende expertise uitvoering IHP	Incidenteel		85	85	-	-
17.	Actualisatie IHP	Structureel		-10	-10	-22	13
	Actualisatie IHP	Incidenteel		1.596	-	-	-
18.	Kosten uitvoering beschut werk	Structureel		300	300	300	300
19.	SamenTwente	Structureel		33	61	61	61
20.	Individuele voorzieningen Jeugd (Jeugdzorg)	Structureel		1.500	1.500	1.500	1.500
21.	Maatwerkvoorziening WMO (huishoudelijke ondersteuning)	Structureel		300	300	300	300
22.	Inzet stelpost vergrijzing WMO	Structureel		-66	-224	-385	-385
h.	Totaal autonome ontwikkelingen			5.626	2.148	1.234	2.061

Bedragen x €1.000

Toelichting:

1. Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034

De gemeente Oldenzaal streeft naar een veilige, duurzame en prettige leefomgeving, waarbij openbare verlichting een cruciale rol speelt. Vanwege veranderende wet- en regelgeving, milieudoelstellingen en technologische ontwikkelingen is actualisatie van het beleid noodzakelijk. Het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034 biedt heldere richtlijnen voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting tot 2034. Het plan richt zich op twee hoofdthema's: veiligheid en klimaat. Goede verlichting draagt bij aan zowel sociale veiligheid als verkeersveiligheid, terwijl energiezuinigheid en duurzaamheid worden gewaarborgd door de verdere invoering van Ledverlichting en slimme verlichtingssystemen.

Voor de vervanging van oude lichtmasten en armaturen is een jaarlijkse investering van €201.000 en een jaarlijkse oplopende kapitaallast van €10.000 per jaar benodigd is. Daar staat tegenover dat het exploitatiebudget Sanering Openbare Verlichting groot €161.000 structureel vrij kan vallen.

2. Wegenbeheersplan

Door de groei van het areaal, stijgende kosten en technologische ontwikkelingen is de huidige aanpak niet langer houdbaar. Om wegen veilig en in goede staat te houden en kapitaalvernietiging te voorkomen, heeft de gemeenteraad op 21 januari 2025 besloten het Wegenbeheerplan vast te stellen en de bijbehorende financiële consequenties te verwerken in de Kadernota.

3. Bomenbeheer

De gemeente Oldenzaal beheert en onderhoudt bijna 19.000 bomen. Sinds 2020 inspecteert de gemeente elk jaar een derde van de bomen via een 3-jarige cyclus. Zo wordt ieder jaar een derde van de bomen geïnspecteerd en zijn na 3 jaar alle bomen geïnspecteerd. Dit is een goede balans tussen de wens om zo vaak mogelijk te inspecteren vanuit risico's en zo min mogelijk vanuit kosten. Uit de inspecties volgen eventuele beheermaatregelen, zoals snoeien en/of kappen. Hiervoor is een budget beschikbaar. Het huidige budget is structureel ontoereikend om het onderhoud en beheer uit te kunnen voeren. Er is een aanvullend budget van €105.000 benodigd.

4. Budget versterken leefbaar houden buitengebied

In het buitengebied van Oldenzaal lopen verschillende netwerken en initiatieven waaronder Landschapsdeal, Erfcoaches, Leader etc. Deze dragen bij aan de leefbaarheid van ons buitengebied, zowel in functioneel als 'groen' opzicht.

Hiervoor was in de begroting 2024 en 2025 budget opgenomen, onder meer vanwege bestuurlijke afspraken met de NOT-gemeenten om gezamenlijk geld beschikbaar te stellen voor onder andere Erfcoaches en Leader-trajecten. Met de verkregen middelen kunnen we initiatieven en samenwerkingen in het buitengebied voortzetten.

5. Keuring lichtmasten op sportparken en sportbanen

De lichtmasten op sportparken in Oldenzaal vallen nog niet onder het reguliere gemeentelijke beheer. Daardoor is vaak onbekend wat hun staat en leeftijd is, wat veiligheidsrisico's oplevert. Om gevaar door gebreken te voorkomen en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht worden 185 masten – ook die niet in eigendom van de gemeente – gekeurd. Dit zorgt voor meer veiligheid en inzicht in toekomstige vervangingskosten.

6. Inrichtingselementen div sportparken 2029

Om de gemeentelijke sportparken veilig en bespeelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Renovatiejaar volgt uit beheerplan sportvelden gemeente Oldenzaal. De kredieten 2026, 2027 en 2028 zijn al bij de Kadernota/Programmabegroting 2025 opgenomen. Met dit voorstel willen wij het krediet van € 58.500 voor de jaarlijkse vervanging van inrichtingselementen op diverse parken (denk aan: doelen, hekwerken, dug-outs, leunhekken, ballenvangers, etc.) voor de jaarschijf 2029 toevoegen.

7. Toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen)

Om de gemeentelijke sportvelden veilig en bespeelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Renovatiejaar volgt uit beheerplan sportvelden gemeente Oldenzaal. De kredieten voor de jaren 2026, 2027 en 2028 zijn al bij de Kadernota/Programmabegroting 2025 opgenomen. Met dit voorstel willen wij het krediet van € 300.000 voor toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck voor de jaarschijf 2029 toevoegen.

8 .Vervangen touwen/ringeninstallatie 3 gymzalen

Bij jaarlijkse controles blijkt dat de touwen-/ringeninstallaties in enkele oudere gymzalen (o.a. De Bongerd, Tulpstraat, De Drie-eenheid, Meijbreestraat) aan vervanging toe zijn. De vervanging bij de Helmichstraat is al opgenomen in de lopende renovatie. Voor de andere locaties is extra budget nodig om de veiligheid te waarborgen. Kosten per installatie bedragen €15.000. Binnen het huidige onderhoudsbudget is hiervoor geen ruimte. Hoewel Tulpstraat en Meijbreestraat binnen 5 jaar worden vervangen volgens het IHP, verdient veiligheid voorrang. Hergebruik van installaties bij sloop wordt onderzocht.

9. Sport Oldenzaal B.V.

Het college van burgemeester en wethouders heeft kennis genomen van de stand van zaken van de financiële situatie van Sport Oldenzaal BV en heeft besloten het te verwachten structurele begrotingstekort voor de jaren 2026 tot en met 2029 te verwerken in de Kadernota 2026. Hiermee wordt beoogd de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en de maatschappelijke functie van Sport Oldenzaal B.V., waaronder het behoud van het zwembad, te versterken.

De recente cijfers van Sport Oldenzaal B.V. maken inzichtelijk dat er, ondanks goede operationele prestaties, sprake is van een toenemend structureel tekort in de exploitatie. Een structurele verhoging van de exploitatiebijdrage met €515.000 is hierdoor benodigd.

In 2023 en 2024 is het sportcentrum Vondersweijde succesvol gerevitaliseerd. Waar het sportcentrum daarvoor niet volledig verhuurd was, zien we dat de commerciële ruimten nu bijna geheel verhuurd

zijn. Ook de bezoekersaantallen zijn toegenomen, de zwemlessen draaien weer op volle capaciteit en de horeca-omzet neemt toe.

Tegenover deze positieve ontwikkelingen staan echter structurele financiële knelpunten. Eerdere jaren werd dit tekort deels gecompenseerd door tijdelijke corona- en energievergoedingen. Nu die wegvallen, wordt voor het eerst in de cijfers zichtbaar dat structureel middelen moeten worden toegevoegd aan de exploitatie. De personeelslasten zijn de afgelopen jaren aanzienlijk harder gestegen dan de indexatie van de gemeentelijke exploitatiebijdrage. Ook de huurkosten zijn sterker toegenomen dan de indexatie van de gemeentelijke exploitatiebijdrage. Hierdoor ontstaat een groeiend structureel tekort in de exploitatie.

In de Najaarsnota 2024 werd voor het eerst echt zichtbaar dat structureel middelen moeten worden toegevoegd aan de exploitatie om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en de maatschappelijke functie van Sport Oldenzaal B.V., waaronder het behoud van het zwembad, te versterken.

10. Veilige dienstverlening

Onze maatschappij verhardt. Dat zien we terug in de toename van (verbaal) geweld in de samenleving, in ons stadhuis en in onze andere contacten met inwoners. Ook bestuurders en (politieke) ambtsdragers zijn steeds vaker slachtoffer van bedreiging of (verbale) intimidatie. De gemeente Oldenzaal wil ambtenaren en bestuurders een veilige werkomgeving bieden. Het bedrag van €18.000 is bedoeld voor maatregelen zoals het aanbrengen van alarmknoppen bij de balies en spreekkamers en inzet van een beveiliging. Daarnaast wordt eens per vier jaar een bedrag van €57.000 beschikbaar gesteld voor de kosten van de basisbeveiligingsmaatregelen.

11. Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost

In 2026 starten we - in opdracht van de Gezagsdriehoek basisteam Noord-Oost Twente en met instemming van de gemeenteraden - met het opstellen van een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) voor de gemeenten Oldenzaal, Losser, Dinkelland en Tubbergen. Het beleid wordt vastgesteld in 2027 en vormt het gezamenlijke kader voor de veiligheidsprioriteiten tot en met 2030. In 2026 wordt eenmalig €25.000 gevraagd voor de uitbesteding van het opstellen van een IVB 2027-2030 op basisteam niveau. In 2026 tot en met 2029 wordt een bedrag van €25.000 gevraagd voor de uitvoering van dit beleid (structureel)

12. Investeren IT applicaties

Door te investeren in een sterke en toekomstgerichte digitale infrastructuur verbeteren we onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We spelen daarmee beter in op maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en de groeiende behoefte aan toegankelijke, betrouwbare en efficiënte digitale ondersteuning.

Zo investeren we onder andere in ICT applicaties voor:

- Optimaal Digitaal (2026: €60.000 incidenteel)
- Dimpact (Vanaf 2026: €52.339 structureel)
- PodiumD (2026: €75.000 incidenteel, 2027: €75.000 incidenteel)

13. Stadhuis

In de kadernota 2025 is een krediet van €16,1 miljoen verleend voor de verbouwing en renovatie van het Stadhuis. Voordat de duurzame renovatie en verbouwing kan worden uitgevoerd, moeten de organisatie en de voorzieningen tijdelijk verhuizen. We streven naar een geschikte tijdelijke locatie in Oldenzaal waar:

- de gemeentelijke dienstverlening onverminderd doorgaat;
- het politieke proces kan plaatsvinden; en
- medewerkers hun werk kunnen blijven doen.

De uitgaven voor de tijdelijke huisvesting bedragen €985.000 (2026), €555.000 (2027) en €175.000 (2028). Deze uitgaven worden gedekt door de vrijval van andere budgetten (facilitaire budgetten die

niet benut zullen worden alsmede de kapitaallasten van het huidige Stadhuis die vrijvallen door het niet gebruiken van het Stadhuis).

14. HR 21

HR 21 is het functiewaarderingssysteem van de VNG. De gemeente Oldenzaal gaat over naar deze functiewaarderingssystematiek. Dat heeft ook financiële gevolgen, daar waar medewerkers werkzaamheden verrichten die passen bij een hogere functie vindt een correctie plaats. Een inschatting van het financiële effect hiervan is opgenomen in deze kadernota.

15. BTW-compensatiefonds

Decentrale overheden kunnen voor de compensatie van een deel van de betaalde BTW gebruikmaken van het BTW-compensatiefonds. Afrekening vindt plaats bij de circulaire van het Rijk. De inschatting van deze compensatie is geactualiseerd.

16. Aanvullende expertise uitvoering Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Voor de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is er specifieke expertise nodig. Hieronder vallen de onderstaande activiteiten: - Uitvoering haalbaarheidsonderzoeken - Verkeerskundige analyses - Leerlingenprognoses - Herijking IHP - Opstellen overeenkomsten met schoolbesturen - Voorbereiding en uitvoering projecten - Samenwerking.

Voor al deze zaken wordt extern geadviseerd dan wel onderzoek uitgevoerd door met name ICS en incidenteel een advocaat. Deze kosten zijn niet structureel geborgd, maar zijn noodzakelijk voor een effectieve en zorgvuldige uitvoering.

17. Actualisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Jaarlijks wordt het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijsinstellingen in de gemeente Oldenzaal geactualiseerd. In deze actualisatie zijn structureel de effecten van aanpassingen aan uitgangspunten (vierkante meters etc.) en indexering meegenomen. Incidenteel worden de effecten meegenomen waarbij de specifieke uitvoering op concrete onderdelen meer middelen vraagt. Dit betreft onder andere kosten voor asbestsanering, sloop en aanvullende kosten tijdelijke huisvesting. Het afboeken van de restwaarde van te slopen gebouwen wordt hier ook verantwoord.

18. Uitvoering beschut werk

Vanaf 2026 werken we met een nieuwe partner voor de uitvoering van beschut werk. Op basis van de voorlopige aanbieding is de globale kostenstijging voor de uitvoering van beschut werk €300.000.

19. Samen Twente

In de vergadering van 26 maart 2025 heeft het Algemeen Bestuur besloten om voor de Forensische Geneeskunde en Veilig Thuis Twente de gevraagde bedragen structureel beschikbaar te stellen. Hierdoor kunnen de wettelijke taken op een minimumniveau uitgevoerd worden (€72.000).

Voor de thema's Gezonde School Aanpak, Seksuele Gezondheid, Milieu & Gezondheid, Gezondheidsbevordering, Meldpunt Woningvervuiling en Meldpunt Zorgwekkend Gedrag is besloten om de huidige inzet te handhaven (€23.000). Gedekt binnen Samen Twente houdt in dat als gevolg van efficiency-maatregelen de kosten van Samen Twente lager uitvallen. In 2026 is er een incidenteel voordeel omdat een voorziening binnen Samen Twente vrijvalt.

20. Individuele voorzieningen jeugd

De geactualiseerde impactanalyse laat ten opzichte van de begrote bedragen een tekort zien van €1,5 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de effecten van ambulantisering en de uitvoering van

de Hervormingsagenda (voorliggende voorzieningen, normaliseren). Er is geen rekening gehouden met autonome groei.

21. Maatwerkvoorzieningen WMO

Voor de levering van de huishoudelijke ondersteuning zijn raamovereenkomsten afgesloten met 9 aanbieders. Op basis van de AMvB Reële Prijzen zijn we verplicht periodiek een reëel tarief vast te stellen. Op basis van CAO-ontwikkelingen en een recent kostprijsonderzoek wordt voor 2026 een verhoging van het uurtarief verwacht van minimaal €2,00.

22. Inzet stelpostvergrijzing WMO

Vanuit het Rijk zijn extra middelen toegezegd (voorjaarsnota rijk van april 2024) om de effecten van de vergrijzing op de WMO op te vangen. Deze middelen stonden op een stelpost en voegen we toe aan de middelen voor WMO.

Te honoreren nieuw beleidsontwikkelingen

Nieuw beleid:

Nr	+ = extra lasten & - = voordeel	Aard	2026	2027	2028	2029
<i>Bereikbaarheid en openbare ruimte</i>						
20.	Water- en klimaatadaptatie	Incidenteel	100			
	<i>Dienstverlening & veiligheid</i>					
21.	verscherping/verbetering ondersteunende rol team Communicatie	Incidenteel	18			
22.	Aanpassingen archief ivm archiefwet	Structureel				22
	<i>Financiële algemene dekkingsmiddelen</i>					
13.	Investeren in IT applicaties	Structureel	48	48	48	48
	Investeren in IT applicaties	Incidenteel	60			
	<i>Maatschappelijke ondersteuning</i>					
23.	Stille armoede	Structureel	90	90	90	90

24.	Stimuleren cultuur en ontwikkeling ouderen	Structureel	20	20	20	20
25.	Stimuleren cultuur en talentontwikkeling jeugd	Structureel	40	40	40	40
26.	Voortzetten extra uren schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs (24 uur per week)	Structureel	40	40	40	40
27.	Preventief jeugdbeleid	Incidenteel	100	100		
	<i>Stedelijke en economische ontwikkeling</i>					
28.	Subsidie verduurzaming en instandhouding karakteristieke panden	Structureel	15	15	15	15
i.	Saldo nieuw/aanvullend beleid		531	353	253	275

Bedragen x €1.000

Toelichting:

20. Water- en klimaatadaptatie

Het Water- en Klimaatadaptatie Programma (WKP) is een doorontwikkeling van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP). Waarbij het GRP alleen over water gaat, zal het WKP over water en natuur gaan. Het WKP moet in 2025 nog worden ontwikkeld, daarom is het aantal hieruit voortvloeiende projecten nog niet duidelijk. Omdat voor vergroenen op dit moment slechts incidentele middelen beschikbaar zijn (t/m 2025) wordt budget gevraagd om de activiteiten voort te kunnen zetten.

21. Verscherping/verbetering ondersteunende rol team Communicatie

Met behulp van een gespecialiseerde externe partij uitwerken van de taken en verantwoordelijkheden van het team Communicatie, zodanig dat:

- Er een (standaard-)aanbod wordt geformuleerd van de ondersteuning/advisering van het team aan college en organisatie (verwachtingenmanagement);
- Binnen het team een adequate en duidelijke taakverdeling ontstaat, waarmee overzicht wordt gecreëerd en beheersing van de werkbelasting wordt vereenvoudigd.

22. Aanpassingen archief in verband met archiefwet

Er is behoefte aan een betere aansluiting van de dienstverlening/ondersteuning van team Communicatie bij het college. Tevens moeten de taken en verantwoordelijkheden van team Communicatie worden verscherpt. Met behulp van een gespecialiseerde externe partij worden de taken en verantwoordelijkheden van het team Communicatie uitgewerkt, zodanig dat:

- Er een (standaard-)aanbod wordt geformuleerd van de ondersteuning/advisering van het team aan college en organisatie (verwachtingenmanagement); en
 - Binnen het team een adequate en duidelijke taakverdeling ontstaat, waarmee overzicht wordt gecreëerd en beheersing van de werkbelasting wordt vereenvoudigd.
- De kosten hiervoor bedragen incidenteel €17.500 (2026).

13. Investeren in IT applicaties

Door te investeren in een sterke en toekomstgerichte digitale infrastructuur verbeteren we onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We spelen daarmee beter in op maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en de groeiende behoefte aan toegankelijke, betrouwbare en efficiënte digitale ondersteuning.

Zo investeren we onder andere in ICT applicaties voor:

- Subsidiebeheerapplicatie (2026: €30.000 incidenteel, vanaf 2026: €20.000 structureel)
- SelfGuide (Vanaf 2026: €9.600 structureel)
- Verplichtingenadministratie (2026: €30.000 incidenteel, vanaf 2026: €18.000 structureel)

23. Stille armoede

In Oldenzaal overwegen we een Quiet 500 community op te richten. Door middel van deze community verzachten we armoede voor onze inwoners en versterken we hen tegelijkertijd. Het betreft ook de doelgroep die boven de 120% van het bestaansminimum zit, waar we nu nog weinig ondersteunings-aanbod voor hebben. Deze doelgroep heeft echter wel te maken met problematiek rondom bestaanszekerheid. Bekend is dat ook steeds meer werkenden moeite hebben om in hun bestaanszekerheid te voorzien door oplopende kosten, waarmee de groep mensen in 'stille armoede' steeds groter wordt. Ook zij kunnen lid worden van een Quiet community.

24. Stimuleren cultuur en ontwikkeling ouderen

Dit programma draagt bij aan de ontwikkeling en versterking van de deelname van ouderen binnen het verenigingsleven en overig sport- en cultuuraanbod in de stad.

25. Stimuleren cultuur en talentontwikkeling jeugd

Het belang om de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren te stimuleren is groot, daarvoor is passend aanbod nodig, waar zij vermaakt en geïnspireerd worden. Door middel van cultuur stimuleren we talentontwikkeling en actieve participatie door en voor alle jongeren (12-30 jaar) in Oldenzaal. In het voorjaar 2022 is Kaliber samen met Impuls gestart met een pilot (Studio15). Op basis van een uitgebreide evaluatie in 2024 heeft het college van B&W besloten om de pilot in het schooljaar 2024-2025 te verlengen. De pilot is een succes gebleken. Het beschikbare budget is echter niet meer toereikend. Er is gekeken naar een alternatief om het preventief jeugdbeleid cultuur doorgang te kunnen laten vinden. Het inzetten van cultuur heeft een nauwe samenhang met jeugd- en jongerenwerk.

De drie kenmerkende onderdelen van inzetten van cultuur is:

- Volkomen Thuis (ontmoeten);
- Creatieve vorming (Talentontwikkeling);
- Evenementen.

Om hier verdere invulling aan te geven is een structureel budget voor jeugd- en jongerenwerk nodig van €40.000.

26. Voorzetten extra uren schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs

Voortzetten extra uren Schoolmaatschappelijk werk voor primair onderwijs, 24 uur per week. In te zetten bij alle scholen voor primair onderwijs in Oldenzaal. Afgelopen jaren zijn de uren gefinancierd vanuit tijdelijke corona-middelen. Uitvoering vindt momenteel plaats door Stichting Wijkkracht.

27. Preventief jeugdbeleid

Door het verder ontwikkelen van preventieve aanpakken voor jeugd dringen we duurzaam de inzet van maatwerk voor jeugdigen terug. Preventieve aanpakken kunnen problemen voorkomen en daarmee een wezenlijke bijdragen leveren aan de kwaliteit van leven van jeugdigen en hun ouders.

Door het versterken van de samenwerking in de keten en het beter benutten van de vindplekken (met name basisonderwijs) kan eerder lichte voorliggende hulp ingezet worden. We denken bijvoorbeeld aan het instellen van een maatjesproject, ervaringsdeskundigen, een betere en vroegtijdige toeleiding naar de casustafel en duidelijke samenwerkingsafspraken tussen consultants, IB-ers, welzijn, schoolmaatschappelijk werkers en het Sociaal Plein.

28. Subsidie verduurzaming karakteristieke panden

Met de vaststelling van het bestemmingsplan Cultuurhistorische Waarden Binnenstad Oldenzaal in januari 2025 zijn circa 45 panden als karakteristiek aangeduid. Dit betekent dat we deze willen behouden en in principe niet kunnen worden gesloopt. Met deze subsidie kunnen we eigenaren van deze karakteristieke panden tegemoetkomen in de kosten voor verduurzaming en instandhouding. Onder de regeling gaan ook panden buiten de binnenstad van Oldenzaal vallen.

Niet te honoreren beleidsontwikkelingen

Niet te honoreren beleidsontwikkelingen

+ = extra lasten & - = voordeel		I/S	Krediet 2026 2027				2028 2029
	Maatschappelijke ondersteuning						
29	Inzet centrale zorgverlener ketenaanpak Kind Naar Gezond Gewicht (GALA)	Structureel		49	49	49	49
	Saldo niet gehonoreerd nieuw beleid			49	49	49	49

Bedragen x €1.000

29. Inzet centrale zorgverlener ketenaanpak Kind Naar Gezond Gewicht (GALA)

We hebben in Oldenzaal een samenwerking met diverse partijen om kinderen met overgewicht te ondersteunen. De ketenaanpak Kinderen naar Gezond Gewicht

(KnGG) uit GALA geeft momenteel onvoldoende meerwaarde om dit naast het bestaande aanbod te zetten. Bovendien zetten we in op preventie met het programma gezonde Jeugd, gezonde toekomst (JOGG). Mocht over enkele jaren het programma KnGG een beter aanvullend aanbod kunnen geven, doordat er betere GLI programma's erkend zijn, willen we dit heroverwegen.

Voorgestelde fasering spoor 3

Fasering en uitstel van ombuigingsmaatregelen

De komende jaren ontvangen gemeenten van het Rijk een tijdelijke financiële tegemoetkoming. Deze middelen zorgen voor een gunstiger financieel perspectief in met name de eerste jaren van de planperiode. Tegelijkertijd constateren wij dat deze tegemoetkoming grotendeels incidenteel van aard is. Ze biedt enige verlichting, maar vormt geen structurele oplossing voor de onderliggende financiële problematiek. In de laatste jaarschijf (2029) van de Kadernota 2026 blijft het begrotingsresultaat dan ook negatief.

Structurele financiële opgave blijft bestaan

Vanaf 2026 worden gemeenten geconfronteerd met een aanzienlijke korting op het gemeentefonds, in combinatie met oplopende kosten voor jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en uitvoeringstaken. Het Rijk schuift daarmee het zogenoemde 'financiële ravijn' vooral vooruit, zonder dit op duurzame wijze te dempen. Hoewel de tijdelijke impuls een stap in de goede richting is, schieten we daarmee structureel slechts beperkt op. Zolang er geen duidelijke en houdbare langetermijnbekostiging komt, blijven de financiële zorgen voor gemeenten actueel en nijpend.

Voorstel tot fasering en uitstel

Het college concludeert dat er op basis van het tijdelijk gunstiger financieel beeld ruimte is ontstaan om een aantal ombuigingsmaatregelen met directe maatschappelijke impact uit te stellen en gefaseerd door te voeren. Het gaat hierbij met name om maatregelen die betrekking hebben op verenigingen, stichtingen en andere maatschappelijke voorzieningen in onze stad.

Het betreft de volgende ombuigingsmaatregelen:

- Verhogen van de huur van de binnensportaccommodaties met 10%;
- Huurverhoging/harmonisatie van de buitensportaccommodaties;
- Stoppen met werkzaamheden MRT en deze laten uitvoeren door vakdocenten;
- Stoppen met subsidies voor de Oldenzaalse Turkse Democratische Arbeidersvereniging (OTDIB) en de Suryoye Vereniging (SAVO);
- Stoppen met subsidiëren van Twents Zilver.

Deze organisaties hebben in veel gevallen de bereidheid getoond om constructief mee te denken over oplossingen voor de gemeentelijke financiële opgave. Tegelijkertijd erkennen wij dat zij tijd nodig hebben om zich aan te passen aan lagere gemeentelijke bijdragen. Door te kiezen voor een zorgvuldige fasering ontstaat ruimte voor afstemming, voorbereiding en het zoeken naar alternatieve oplossingen, zonder dat het uiteindelijke bezuinigingsdoel losgelaten wordt.

Wij stellen daarom voor om de betreffende ombuigingen gefaseerd in te voeren. In de jaren 2026 worden de aangekondigde maatregelen volledig uitgesteld. In 2027 wordt 10% van de oorspronkelijk voorziene ombuiging in de begroting opgenomen. In 2028 wordt 25% van de oorspronkelijk voorziene ombuiging in de begroting opgenomen, waarna dit in 2029 wordt verhoogd naar 50%. In 2030 volgt een verdere verhoging naar 75%, en vanaf 2031 wordt de ombuiging volledig

doorgevoerd. Op deze wijze creëren we tijd en ruimte voor maatschappelijke partijen om zich voor te bereiden, terwijl het structurele financiële doel op langere termijn behouden blijft.

Het is van belang te benadrukken dat het hierbij gaat om uitstel van invoering, niet om afstel van de maatregelen. De structurele ambitie blijft onveranderd: het volledige bezuinigingsbedrag wordt uiteindelijk gerealiseerd. Op die manier waarborgen we onze financiële doelstellingen op de lange termijn, terwijl we op de korte termijn de noodzakelijke ruimte creëren voor aanpassing en dialoog met betrokken partijen.

Omdat wij de ombuigingen niet schrappen, maar slechts faseren, passen wij de zogenoemde 50/50-regel niet toe (waarbij lastenverlichting in gelijke mate moet worden doorgevoerd wanneer ombuigingen worden geschrapt). Wel stellen wij voor om een andere belangrijke belastingmaatregel – de verhoging van de toeristenbelasting – eveneens gefaseerd en later in te voeren, om ook hier op korte termijn enige ruimte te bieden.

Conclusie

Met deze aanpak brengen wij zorgvuldigheid in de uitvoering van noodzakelijke bezuinigingen, zonder concessies te doen aan het structurele financiële perspectief. Wij vragen de gemeenteraad daarom in te stemmen met het voorstel tot uitstel en gefaseerde invoering van een aantal ombuigingsmaatregelen, zoals hierboven uiteengezet.

Het financiële effect van de gefaseerde invoering is als volgt:

Onderdelen x 1.000 euro		2026		2027		2028		2029
j. Effect voorgestelde fasering	N	286	N	294	N	249	N	186

Bedragen x €1.000

De actualisatie en fasering leidt tot het volgende totaaloverzicht:

Maatregel	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Doorbelasten inbraakalarmering aan de scholen	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Verhoging eigen risico tot € 10.000 Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Verhogen opbrengsten grond verkoop/verhuur snippergroen	17.200	17.200	17.200	17.200	17.200	17.200
Bezuinigen op subsidie dierenopvang Oldenzaal	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
Halve fte bezuinigen op formatie BUIG door hogere uitstroom uitkeringsgerechtigden t.g.v. hanteren principe 'in betekent uit'	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Herijking uitgangspunten IHP	0	0	100.000	100.000	100.000	100.000
Doorvoeren hogere eigen bijdrage CAK	0	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Afschaffen huidige abonnementstarief: lagere lasten a.g.v. geringer beroep op huishoudelijke hulp	0	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000

Reablement invoeren om de zelfredzaamheid te vergroten	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Sturen op zelfredzaamheid bestand Regiotaxi	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Stimuleren zelfredzaamheid binnen leerlingen-vervoer	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Stoppen met aankopen kunstvoorwerpen	5.611	5.611	5.611	5.611	5.611	5.611
Stoppen met organisatie tentoonstellingen	2.038	2.038	2.038	2.038	2.038	2.038
Verhoging verhuur Breedwijs	0	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Verlagen kosten afvalinzameling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Overgaan naar cameratoezicht fietsenstalling	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Bezuinigen op vrij besteedbaar budget voor ICT vereisten	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Stoppen met onkruidbestrijding op verharding	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500
Verhoog huur van de binnensportaccommodaties met 10%	0	10.000	25.000	50.000	75.000	100.000
Huurverhoging/ Harmonisatie buitensportaccommodaties	0	7.500	18.750	37.500	56.250	75.000
Verlagen frequentie schoonmaak stadhuis	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Salarislasten op voorhand toerekenen aan de middelen voor onderwijsachterstanden-beleid	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Stoppen met werkzaamheden MRT en laten verrichten door vakdocenten	0	2.651	6.627	13.254	19.881	26.508
Taakstelling Cultuur (ter vervanging cultuursubsidies)	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Stoppen met subsidies Oldenzaalse Turkse Democratische Arbeidersvereniging (OTDIB) en Suryoye Vereniging (SAVO)	0	2.429	6.072	12.144	18.215	24.287
Stoppen met de jumelage partnergemeenten	12.249	12.249	12.249	12.249	12.249	12.249
Taakstelling organisatie feestjes, broodjes, uitjes ed%	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Stoppen met subsidiëren Twents Zilver	0	5.000	12.500	25.000	37.500	50.000

Totaal	610.098	1.043.678	1.185.047	1.253.996	1.322.944	1.391.893
---------------	----------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Categorie Belastingen & tarieven	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Tarieven toeristenbelasting verhogen met 100%	0	9.600	24.000	48.000	72.000	96.000
Subtotaal Categorie onderuitputting	0	9.600	24.000	48.000	72.000	96.000

Incidenteel te laste van algemene reserve

Onderdelen (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
k. Incidenteel ten laste van algemene reserve	2.716	638	115	0

Bedragen x €1.000

De afgelopen jaren is de algemene reserve fors gestegen. Mede daardoor is het weerstandsvermogen ruim voldoende. Een deel van de ruimte in de algemene reserve willen we inzetten om incidentele lasten direct ten laste te brengen van de algemene reserve. Op deze manier maken ze geen deel uit van het structurele begrotingssaldo. In de overzichten van de autonome ontwikkelingen, nieuw beleid en structureel effect voorjaarnota is aangegeven welke lasten incidenteel en welke structureel van aard zijn. Lasten zijn als incidenteel aan te merken als ze voor maximaal drie jaar zijn en geen voortzetting betreffen van bestaand beleid.

Totaalresultaat

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
I. TOTAALRESULTAAT	V	98	V	1.443	V	259	N	473

Bedragen x €1.000

Het bestendige financiële uitgangspunt voor de gemeente Oldenzaal is om jaarlijks een sluitende (meerjaren) begroting aan te bieden. In combinatie met het gezonde weerstandsvermogen van de gemeente Oldenzaal en de uitkomsten van het traject 'Ambities en Middelen in balans' kan aan dit uitgangspunt voor de planperiode 2026-2029 worden voldaan.